

Adviesprijs € 2,50

TREEF ACTUEEL MAGAZINE

mensen van om de hoek

Jaargang 1 Nummer 6

CARLA (& KIARA):

*Toen dakloos,
nu huisje
boompje beestje*

**‘JE MOET DE PROGRESS
IN JEZELF ZOEKEN’**

En verder... Re-enactor Jurjen: we hebben veel aan de Romeinen te danken. Jenny: ‘s zomers je kind als een hond aan een boom binden. Cor: zeg nooit tegen iemand die herstelt van een herseninfarct dat hij geluk heeft gehad. Thea: ooit wil ik schrijfster worden. Jopie & Nico: tien jaar geleden voelden we ons in Jordanië meer bedreigd dan in Syrië.

TREF ACTUEEL

magazine over mensen van om de hoek

TREFFEND!

Laatst meldde het nieuws dat Belgische archeologen bijna 200 jaar na de Slag bij Waterloo de resten van een gesneuvelde soldaat hadden gevonden. In juni 1815 vochten Nederlandse, Britse en Pruisische troepen er tegen het leger van Napoleon. 'Er was niet meer te zien aan welke kant de soldaat had gevochten', zei de nieuwslezer, 'omdat het uniform geheel was vergaan.' Ik merkte dat ik helemaal triest werd van dit nieuws, vooral van het laatste gegeven. Is het niet ongelofelijk schrijnend dat een man streed en stierf voor zijn vaderland, en later niet eens meer duidelijk was voor welk vaderland dat was? Hoe zinloos is zo'n dood? En hoe anoniem kan een mens zijn? Had de man een vrouw, had hij kinderen? Wat waren zijn passies en dromen? Hoe zag zijn leven eruit? In een oorlog maakt het niet uit wie de persoon is achter de soldaat. In oorlogen zijn mensen veelal alleen maar nummers. Zo niet voor TREF. Uit de TREF-verhalen wordt duidelijk dat iedereen bijzonder is; alle mensen die je om de hoek kunt tegenkomen. Had TREF in de tijd van de Slag bij Waterloo bestaan, dan was de gevallen soldaat wellicht minder anoniem geweest.

In TREF 6 tref je weer een aantal van die bijzondere mensen. Carla zat ooit in een daklozenopvang, maar werkte keihard tot ze weer een eigen bestaan had opgebouwd. Jurjen is een re-enactor: hij speelt het verleden historisch verantwoord na. Cor krabbelt weer langzaam maar doeltreffend op na een zwaar herseninfarct. En lees hoe Thea, Jopie & Nico hun dromen waarmaken. In TREF ontmoet je mensen die net als jij het leven op geheel eigen wijze aanpakken.

Veel leesplezier en een fijne zomer gewenst! TREF nummer 7 verschijnt in augustus.

De TREF-makers

COLOFON

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, van de wereld of van het leven geboren en iedereen maakt er op z'n eigen manier toch iets unieks van. In het maandblad TREF tref je de persoonlijke verhalen van mensen van om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, en wat hun dromen en teleurstellingen zijn. Alles kan in TREF. Het tijdschrift biedt inzicht in de beweegredenen van onze buuren en wil hierdoor het wederzijds begrip in de samenleving versterken.

TREF Redactie:

Aureliavlinder 58
8016HC Zwolle
tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl
www.TREFmagazine.nl

TREF is een uitgave van
Marijke Mosterman
Journalistieke Producties en ver-
schijnt tenminste 10x per jaar

Aan TREF 6 werkten mee:

Mathilde van Hulzen, Willeke Tur-
kenburg, Jenny Kamps, Tobe Krijger,
Janneke Pelle, Janoh de Groot, Thijs
Mosterman e.a.

Informatie, Inspiratie en verkoop

Janoh de Groot 0626-534403
janoh@TREFmagazine.nl

Abonnement

TREF is als los nummer te bestellen
voor € 4,50 inclusief € 2,00 verzend-
kosten en als abonnement: € 45,00
per jaar inclusief verzendkosten.
Maak het betreffende bedrag over
op bankrekeningnummer 656 003
413 t.n.v. Marijke Mosterman Jour-
nalistieke Producties onder ver-
melding van naam en adres, en je
ontvangt TREF per omgaande.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden gereproduceerd of vermenigvuldigd zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor persoonlijke of materiële schade, veroorzaakt door onjuiste informatie in de redactionele kolommen. Uitspraken van columnisten of geïnterviewden in TREF hoeven niet overeen te komen met de mening van de redactie.

TREF in TREF 6:

JURJEN

COR

NICO & JOPIE

CARLA

WANLIJNER

Sinds tabak in de
ban is worden er
nauwelijks nog
vredespijpen gerookt.

en verder:

- Beeldenschepper en zinnengever
Tobe Krijger 8
- De zwerfjongeren van Jenny 13
- Door het oog van Thijs 15
- Belevissen van Janneke Pelle 20
- Mathilde's Recept 27
- Ongerijmdheden Puntenslijper 28

THEA

Te paard te paard! met *speer* en met *zwaard!*

In zijn vrije tijd stijgt Jurjen Draaisma (25) te paard, verkleed als Bataaf. Zo laat hij het publiek kennismaken met de Romeinse ruitelij. Voor de scheikundeleraar is re-enactment, ofwel het historisch verantwoord naspelen van het verleden, een uit de hand gelopen hobby. Jurjen is een docent in hart en nieren.

H Hoe ben je ertoe gekomen om je te verkleeden in historische kostuums?

Dat begon met een vakantiebaantje bij het toenmalige Bijbels Openluchtmuseum, vlakbij Nijmegen.

Nu heet dat museum Oriëntalis. Je kunt je daar onderdompelen in de wereld waarin de Tenach, Bijbel en Koran zijn ontstaan. Ik was dertien. Eigenlijk wilde ik in mijn vakantie gewoon vakken vullen bij de supermarkt, maar daar hadden ze geen werk voor me. Via via kwam ik toen bij het museum terecht en daar heb ik me voor het eerst verkleed in een historisch kostuum. Ik speelde een visser in een Arabisch dorpje rond 700 na Christus. Later heb ik me als koopman verkleed. Dan stond ik in de karavanserai, een overnachtingsplek voor Oosterse karavanen. Ik vertelde het publiek hoe de handel werkte tussen de karavanen en wat de invloed van de karavanserai was op de verspreiding van de islam.

Vond je het meteen leuk?

Absoluut! De vergoeding was voor een dertienjarige vergelijkbaar met het werken bij een supermarkt en het werk bleek honderd keer leuker dan vakken vullen. Heerlijk om de hele dag buiten te zijn en met dieren zoals ezels te kunnen werken. Later ging ik verder met de Romeinse periode en toen is het een beetje uit de hand gelopen.

Hoezo 'uit de hand gelopen'?

Ik werd lid van de stichting Corbvlo. De Romeinen hadden maar één letter voor de 'u' en de 'v', dus je spreekt het uit als Corbulo. We brengen het Romeinse verleden tot leven in kostuum. Zo'n 4,5 jaar geleden kregen we het plan om een Bataafse ruitereenheid opnieuw leven in te blazen. Zo'n show met paarden is heel spectaculair en dieren doen het sowieso altijd goed, zeker bij kinderen.

Het eindresultaat hebben we onlangs tijdens de vierde editie van het Romeinenfestival in Nijmegen voor het eerst laten zien. Historici vermoeden dat op het festivalterrein ooit een Bataafse ruitereenheid was gelegerd, in dienst van het Romeinse leger. Ik speel met drie collega's die ruiters na. Zo kunnen de toeschouwers iets meemaken van deze periode uit de Nederlandse geschiedenis. We laten zien hoe goed de Bataaven konden paardrijden, welke wapens ze hadden en hoe ze daarmee om gingen. Allemaal historisch verantwoord, dus we hebben eerst grondig onderzoek gedaan. Mijn kostuums heb ik zelf gekocht en veel onderdelen heb ik ook zelf gemaakt. Kostbaar ja, maar een hobby mag geld kosten.

Kon je al paardrijden?

Helemaal niet. Gelukkig vonden we een manege met paarden die al gewend waren aan middeleeuwse ringsteekspelen en waar ze bereid waren om zowel ons als de paarden te trainen. Ik kreeg dus meteen les op een Romeins zadel en in onze uitrusting. Zo'n zadel klemt met hoorns om je bovenbenen, maar er zitten geen stijgbeugels aan. Fijn voor het paard, maar je valt behoorlijk snel.

Paarden schrikken van harde geluiden zoals schreeuwende Romeinse soldaten met hun kletterende uitrusting. En van plotselinge gebeurtenissen, zoals publiek dat ineens begint te applaudisseren of paraplu's uitklapt. Daar moeten ze op getraind worden.

Wat vind je ervan?

Heerlijk! Ik wilde al heel lang iets met dieren doen. Paardrijden geeft me energie. Ik vind het enorm leuk om met die beesten te werken en ik heb er geen moment spijt van gehad dat ik dit avontuur ben aangegaan. Ondanks de gigantische berg voorbereidend werk. Mijn paard wilde bij het optreden tijdens het Romeinenfestival niet altijd even goed meewerken, maar het was wel superleuk!

Waarom ben je leraar scheikunde en heb je geen geschiedenis gestudeerd?

Ik ben een bèta en dyslectisch, dus lange lappen tekst en jaartallen uit mijn hoofd leren is niets voor mij. Ik heb moleculaire levenswetenschappen gestudeerd, dat zit qua abstractie tussen natuurkunde en biologie in. Dat past goed bij mij. De interesse voor geschiedenis is ook pas ontstaan toen ik van re-enactment mijn hobby maakte.

Wat maakt re-enactment voor jou zo aantrekkelijk?

Door me te verkleden, kan ik me onderdompelen in andere tijden en culturen. Vooral het aan den lijve ervaren vind ik interessant. Ik vind het ook leuk om mijn kennis over te dragen. Bij een geschiedenisles op school heb je een boek met plaatjes en teksten, maar als je het voorspeelt, kun je dingen laten voelen, ruiken en proeven. Zeker voor kinderen gaat het verleden dan echt leven. Zo'n Romeinse soldatenuitrusting weegt veertig kilo. Als ze zo'n maliënkolder even mogen aantrekken, ervaren ze meteen hoe zwaar dat is.

Waarom heb je voor de Romeinse periode gekozen?

De Romeinse cultuur overbrengen is meestal makkelijker dan praten over bijvoorbeeld de vroege islam. Het publiek denkt al vlug aan de moderne islam en dan komen er vaak emoties bij kijken. Mensen vatten de dingen die je vertelt sneller negatief op; je moet op je woorden letten. Je kunt het vergelijken met de Tweede Wereldoorlog, dat is ook een emotioneel beladen onderwerp. Praten over de Romeinen is eenvoudiger, ook al waren zij even wreed of misschien nog wel wreder dan de vroege islamieten. Maar het publiek voelt zich daar minder persoonlijk bij betrokken. De Romeinen zijn ook interessant omdat ze in Nederland hebben gezeten. Nederlandse musea langs de oude Romeinse rijksgrens, de Limes, liggen vol met lokale vondsten uit de Romeinse tijd. Dat heb je bij de Grieken of Arabieren niet. Kortom, de Romeinen zijn tastbaar en tegelijkertijd voldoende verleden tijd.

JURJEN

Is re-enactment moeilijk?

Nou, je moet wel op mensen durven afstappen. Van de andere kant draag je een kostuum en dat maakt meteen duidelijk aan de toeschouwers dat je een rol speelt. Ze hebben dan al verwachtingen, waaraan je eenvoudig kunt voldoen. En je kunt ze makkelijker aanspreken dan wanneer je de eerste de beste vreemdeling op straat bent. Je bent zichtbaar in functie, dat geeft een veilig gevoel. Je moet natuurlijk wel iets voor groepen durven vertellen en laten zien.

Wat zijn voor jou leuke momenten?

Gewoon gaan zitten in een kring met een groepje kinderen tussen de acht en twaalf jaar. Dan maak ik mijn tas open en kijken we samen wat eruit komt. Ik vraag of ze een voorwerp herkennen of kunnen bedenken waar het voor dient. Daar praten we dan over terwijl ze de spullen vast mogen houden. Meestal reageren ze geboeid en enthousiast en daar geniet ik van.

Zijn er ook minder leuke kanten?

Voorals religieuze onderwerpen negatieve reacties oproepen. Of je dreigt te verzanden in discussies. Zo vertelde ik eens in de karavanserai

over het eten in die tijd: brood met kaas, dadels, vijgen en honing. Toen vroeg iemand: aten ze ook vlees? Ik zei 'zelden', want in die tijd waren dieren handelswaar en vervoermiddel ineens, dus die at je alleen op als er een groot feest was. Toen kwam ineens een bijbel uit de tas en werd de passage voorgelezen waarin Abraham een stuk vlees eet. DúS werd er in die tijd vlees gegeten. Zo word je in een discussie getrokken die je helemaal niet wil. Gelukkig zijn mensen over het algemeen geïnteresseerd en luisteren ze vooral. Als ze een andere mening hebben, merk je daar niet zoveel van.

Leg je wel eens verbanden met de actualiteit?

Op zich is dat niet moeilijk, want de moderne maatschappij heeft veel te danken aan de Romeinen. Ons rechtsstelsel, onze omgang met hygiëne, de kalender, ons wegstelsel en de riolering bijvoorbeeld. Maar de Romeinen hadden ook meerdere goden. Sommige mensen hebben daar moeite mee. Daarom blijf ik liever objectief en wetenschappelijk en ga ik niet uit van persoonlijke visies of uitspraken. Als je mensen kwetst, komt dat niet ten goede aan de algehele doelstelling: het overdragen van kennis.

Is het erg als er af en toe iemand beledigd raakt?

Zodra het mijn presentatie negatief beïnvloedt, vind ik van wel. Vooral als je de hele groep benadeelt omdat je niets meer kunt overdragen. Dat ervaar ik als zinloos. Ik wil een leuke dag hebben, de bezoekers willen een leuke dag hebben. Daar horen geen hoog oplopende discussies bij. Re-enactment blijft entertainment.

Kun je je hobby goed combineren met het leraarschap?

Het bleek een uitstekende voorbereiding op mijn lerarenopleiding. Aan het einde van dit schooljaar hoop ik af te studeren als docent. Ik wilde al leraar worden vanaf de vierde klas van de middelbare school, mede doordat ik bij re-enactment heb ondervonden dat ik voor het leraarschap in de wieg ben gelegd. Tien weekeinden per jaar trek ik mijn Romeinse kostuum aan voor een festival in Nederland of ergens anders in Europa. Op school heb ik al eens een workshop gegeven over de Romeinen, dat vonden de kinderen geweldig.

Zou je van je hobby je baan willen maken?

Liefst via werk in een museum. Die banen liggen helaas niet voor het oprapen. Het onderwijs is gelukkig net zo leuk en geeft evenveel voldoening. Dus voorlopig kies ik nog voor het veilige pad. Maar wie weet!

Wil je Jurjen in Romeins kostuum ontmoeten? Op 7 en 8 juli kan dat tijdens het laat Romeinse festival in museum-park Oriëntalis, Heilig Landstichting. Kijk voor meer informatie bij de Agenda op www.museumparkorientalis.nl.

Bert Schoonhoven, Galeriehouder
Amsterdam Outsider Art / Programmamaker Outsider Art TV

WWW.AMSTERDAM-OUTSIDER-ART.NL

CHAIM *OREN* . . .

...is een kunstenaar die in 1948 geboren werd in Wenen, daarna naar Israel verhuisde en via een enorme reis door Europa eind jaren 60 in Amsterdam belandde. Dat hij tussendoor in de zesdaagse oorlog mee vocht is een verhaal apart. Meer relevant is het feit dat hij, na jaren geëxposeerd te hebben in de reguliere kunstwereld, op dit moment zijn station heeft gevonden bij Amsterdam Outsider Art. Zijn traditionelere stijl heeft plaatsgemaakt voor een experimentelere beeldtaal. Doorgewerkte stukjes afbeelding zijn afgewisseld met schetsmatige en cartoneske indrukken.

Humor is tegenwoordig zijn leidraad en verdringt de soms best wel bittere achtergrond in zijn schilderijen. Zoals ook dit schilderij, dat zijn thuiskomst-gevoel in Nederland weergeeft. Hij voelde zich wel alleen en verlangde naar een thuis waar een vrouw op hem zou wachten. De bos bloemen in de vaas is slechts een schets van wat nog moet gaan komen. Dat Nederland en zijn bevolking hem nog niet echt bekend was, symboliseert hij met de paspop die veel weg heeft van onze koningin, maar verder geen invullig heeft gekregen. Zou hij een vrouw krijgen dan zou zij zijn koningin worden, maar zolang de koningin nog geen onderdanen heeft (lees: benen) is zij nog niet in staat om naar hem toe te komen. Het groene vlak staat symbool voor het leger en de roze gordijnen voor de sfeer van liefde, waar hij mee te maken kreeg, toen hij tijdens het hoogtepunt van de Flowerpowertijd in Amsterdam belandde...

35 Schilderijen van Chaim Oren zijn tot 21 juli te zien bij Amsterdam Outsider Art, Nieuwe Keizersgracht 1a ,1018 DR Amsterdam.

GOOCHELEN van JEWELSTE

'Meneer Tobert, we hebben lang en breed vergaderd met het Uitjesteam en nu willen we je persoonlijk vragen voor een optreedavondje uit.' Ik kende Coby Knijper uit het Oude Van Dagen Huis al zo goed, dat ze me vroeg om goochelaar te zijn. *'Gaat dat lukken?'* Vroeg ze er achteraan. *'Met goochelen, kan dat?'*

Een en ander was snel geregeld. De woensdag over een week om acht uur, dan werd ik verwacht. Gelijk maar aan de slag. Gelukkig heb ik drie goochelboeken en een boek over presentatie- en toneeltechnieken. Die kwamen nu mooi van pas.

Iedere dag las ik een paar hoofdstukken van de boeken uit mijn hoofd. Daarna ging ik de schuur in. Drie goocheltrucks maakte ik: 'De postduif en een ei', 'Een zingende zaag en een muis' en 'Rook uit hoofd in hoge hoed'. Wat een uitdaging!

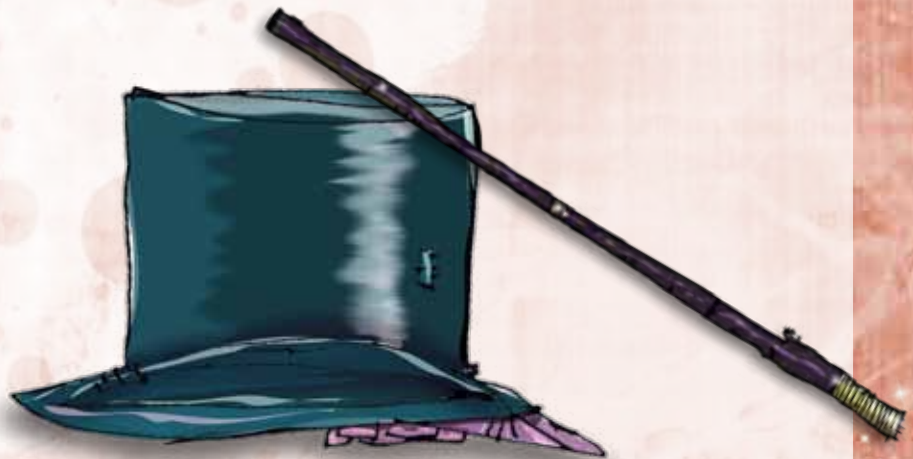
Precies op tijd had ik een schitterend goochelpak gemaakt. De oude tafelgordijnen gingen gewassen de goochelkoffer in en mijn goochelstaf had een nieuw knopje. Daar was ik, klokslag zeven uur in het Oude Van Dagen Huis. Ik had een uur voor voorbereiding, want om klokslag acht uur was de voorstelling.

Om tien minuten over acht waren er negen toeschouwers: de onderdirectrice, het voltallige bestuur van het Uitjesteam en twee koks.

'Krijgen we een volle zaal?', vroeg Coby hoopvol. Ik kreeg een idee. Ik nam de zaag, de muis, de rook en de hoge hoed en ging het hele Huis door. Ik zong met de zaag, rookte de kamers wat in en verdween weer zo snel en onzichtbaar als ik gekomen was naar het podium.

De voorstelling liep als een trein, een volle zaal en een groot slotapplaus. Nog weken daarna hoorde men soms een zaag zingen uit de koffiekamer.

'Even muisstil is het dan', aldus Coby later. *'Prachtig!'*, gielde ze er zachtjes achteraan.

Tobe Krijger is zinnengever en beeldenschepper. Hij noteert zijn gedachten en ideeën graag in opschrijfboekjes, of liever nog achterop sigarendozen, op kassabonnen of rondom bierviltten. Daaruit maakt hij dan weer zijn verhalen en gedichten. ~Tobe's Blogsite: tobekrijger.wordpress.com

com / ~Tobe op twitter: [Twitter.com/tobekrijger](https://twitter.com/tobekrijger)

Je moet de **PROGRESS** in **JEZELF** zoeken

Martijke Mosterman

Individualistisch, snel en hard. De huidige samenleving verandert met de dag en steeds meer geldt het recht van de sterkste. Voor jonge mensen die door een valse start in een onmogelijke positie zijn geraakt wordt het steeds lastiger om een zelfstandig en onafhankelijk bestaan op te bouwen. Maar het lukte Carla Dekker. Ooit zat ze in een daklozenopvang, nu heeft ze een mooi ingerichte flat en timmert ze samen met haar tienjarige zoon Jermaine hard aan de toekomst.

Het is stijlvol, gezellig en spik en span in de flat van Carla. De Abessijnse kat Kiara schrijdt zelfbewust tussen de hoge designstoelen onder de glazen tafel door naar haar slaapplekje bij het raam. Het is bijna niet te geloven dat de verzorgde, jonge Carla ooit op straat leefde, coke dealde en uiteindelijk in een daklozenopvang terecht kwam. 'Het ging al vroeg mis', vertelt ze. 'Het boterde niet echt tussen mijn ouders en mij. Ook niet tussen hen onderling trouwens. Er heerste altijd spanning, zo'n geladen stilte. Uiteindelijk scheidden ze toen ik twaalf was. Mijn broertje was toen tien. Mijn moeder was heel erg met de scheiding bezig, ze lette niet op ons. Dus ik kon doen en laten wat ik wilde.' Inmiddels spreekt ze haar familie niet meer. 'Dat komt ook omdat ze nogal nationalistisch zijn ingesteld. Ik vind het goed zo. Nu hoef ik me niet meer te verantwoorden voor wat ik wel en niet doe. Ik doe het toch nooit goed. Het is wel jammer voor Jermaine. Hij mist een opa en een oma.'

Controlfreak

Op de lagere school werd Carla gepest, op de mavo werd ze de pester. 'Ik verstoorde de lessen, moest buiten de klas mijn werk doen of ik werd van school gestuurd. Ik zat meer niet op school dan wel.' Ze hing veel op straat rond. 'En dan ga je met de "verkeerde" mensen om. Ik kreeg een vriend, hij was drugsdealer. We woonden overal en nergens, bij vrienden, in dure hotels... ik was nog maar vijftien, zestien jaar. Op een gegeven moment dealde ik zelf ook. Gelukkig raakte ik zelf

niet aan de drugs. Als controlfreak raak ik niet graag de controle kwijt. Ik kan wel veel drinken, maar ik weet waar mijn grens ligt.' Ze heeft het ook graag netjes in huis. 'Je kan bij mij wel zien dat er geleefd wordt en het is wel eens rommelig, maar geen troep, want dan word ik chagrijnig. En bovendien is Jermaine allergisch voor huisstofmijt.' Ze kwam destijds niet vaak meer thuis, maar stond nog wel bij haar moeder ingeschreven. 'Als ik daar kwam zei ze: "wat kom je doen". Ik denk wel dat ik lastig was, maar ja, als je nooit wat goed doet, krijg je op een gegeven moment een schijtmentaliteit. Maar goed. Eigenlijk was het best wel een mooie tijd, met die vriend, alhoewel het niet kon wat er allemaal gebeurde. Ik zat daar als zestienjarige in ruimtes waar de coke op tafel lag, waar bolletjes werden gemaakt en waar pistolen aanwezig waren. Dat zeg ik niet om stoer te doen, maar het was een way of living. Soms maakten we achthonderd gulden per dag. Dat is voor een zestienjarige heel veel. Hij zorgde voor me, en er was onderling respect. Ik heb veel van hem geleerd. Zoals dat je niet naar de cultuur of achtergrond van iemand moet kijken, maar naar de persoon zelf. Mensen zeggen wel dat je altijd een keus hebt, maar vergeten de situatie of het verhaal erachter.' Uiteindelijk ging het echter niet goed. 'Toen ik zeventien was kwam ik op een dag thuis en daar zat hij, met een klasgenote van mij. Ik knikkerde haar het huis uit en kreeg slaande ruzie met hem. Tot hij een pistool tegen m'n hoofd zette. Toen heb ik mijn vader gebeld. Hij haalde me op en na een nacht bij hem thuis, zat ik weer bij mijn moeder.'

Leger des Heils

Na een tijdje trok een vriend van Carla ook bij haar moeder in. 'Hij was uit huis geplaatst', vertelt ze. 'Hij was van mijn leeftijd, ik kende hem nog van school.' Op een gegeven moment begon Carla spullen te missen. 'Ik hoorde dat hij van alles verkocht, en dat bleken mijn spullen te zijn. Daar was ik al boos over, maar ik hield me in. Toen ik echter op een gegeven moment thuis kwam en hij tegen iemand aan de telefoon zei: "oh, die gestoorde is er ook weer", toen ontplofte ik helemaal. Ik vloog hem aan, hij greep me bij de keel en ging weg. Ik liep naar het huis van de jongen waar hij naar toe ging om meer uitleg te krijgen en toen kregen we weer ruzie. Toen hij me weer aanvloog heb ik hem gestoken met een mes. Ik was zelf ook gewond aan mijn hand.' Na te zijn gehecht in het ziekenhuis moest Carla mee naar het politiebureau. 'Die nacht in de cel zat ik al helemaal mijn toekomst uit te stippelen. Ik dacht: oké. Nu hoef ik gelukkig niet meer naar huis. Nu ga ik drie jaar naar de gevangenis. Ik ga studeren en ik zorg dat ik voor mezelf kan zorgen. Maar de volgende dag kreeg ik te horen dat hij geen aanklacht indiende. We liepen samen het politiebureau uit. Hij zij sorry voor wat hij mij geflikt had, ik zei sorry en toen zijn we allebei onze weg gegaan.' Carla kon niet meer bij haar moeder terecht en ook niet bij haar vader. 'Ik ben naar een docent van mijn oude school gelopen. Die leraar heeft me naar een maatschappelijk werker gebracht, en is gebleven om ervoor te zorgen dat ik die nacht onderdak had. Samen regelden ze bij het Leger des Heils een kamer. Toen heb ik al mijn spullen bij mijn moeder opgehaald, en heeft hij me naar het Leger des Heils gebracht. Ik zat nog steeds onder het bloed. Mensen keken me raar aan.' Van alle vrienden die ze dacht te hebben, bleven er nog een paar over. 'Dan zie je pas echt wie je vrienden zijn. Er werd bovendien gezegd dat ze met zo'n gek geen contact wilden want ja, je bent toch gestoord als je iemand steekt??? Maar het was gewoon de druppel die de emmer deed overlopen na alle ellende die ik al had gezien en meegemaakt.'

Moedergevoelens

Daar zat ze. Van een financieel goed en enigszins zorgvrij leven naar een daklozenopvang. 'Het was trouwens wel anders dan ik dacht. Ik had een beeld van allemaal mensen op één slaapzaal. Maar we hadden daar onze eigen kamer, alleen de douche moesten we delen.' Het was wennen. 'In het begin

kotste iedereen me uit, maar dat lag misschien ook wel aan m'n eigen attitude. Ik hield mensen op een afstand, had in niemand vertrouwen destijds.' Maar uiteindelijk kwam Carla er helemaal tot rust. Na een half jaar raakte ze zwanger van een medebewoner. 'Toen ik een half jaar zwanger was, moest ik naar een Blijf-van-mijn-lijf huis. Daar hadden ze een tienermoederafdeling.' Abortus was geen optie volgens Carla. 'Ik wilde dit kind. Ik zag het ook als aanleiding om mijn leven weer op poten te zetten. De vader was overigens al meteen buiten beeld, daar had ik geen contact meer mee.' Ze beviel van een gezonde jongen. 'Als je zo'n kindje ziet, zo'n lief, klein, onbeschreven persoontje, dan krijg je meteen van die moedergevoelens. Ik dacht: ik heb zoveel overleefd, dit ga ik ook redden.' Een tijdje woonde ze begeleid, toen kreeg ze met urgentie een flat. 'In het begin kreeg ik ook hier nog ambulante begeleiding, maar ze zagen al snel dat het wel goed ging.'

Wie ben ik

Carla moest wennen aan de nieuwe situatie. 'Ik ging een heel ander leven leiden. Ik was zó bang om Jermaine kwijt te raken. In het Blijf-van-mijn-lijf huis had ik moeders gezien die niet meer voor hun kinderen konden zorgen waardoor ze werden weg gehaald. Dat is hartbrekend, ook al weet je wel dat het misschien beter was voor de kinderen.' In haar nieuwe flat raakte Carla wat geïsoleerd. 'Mijn oude vriendinnen waren met hele andere dingen bezig dan ik.' Ze ging in therapie om trauma's te verwerken en niet altijd de schuld bij zichzelf te zoeken van de dingen die verkeerd waren gegaan. Alhoewel ze niet veel schulden had, besloot ze zelf in de schuldsanering te gaan, waardoor ze moest leven van zestig euro per week. Ze ging sporten, ze bracht haar zoontje naar de crèche en later naar school, ze ging werken bij een drogisterij, waarvoor ze de cursus Zelfzorgmedicijnen moest volgen. 'Ik heb er een poos stage gelopen, maar toen een meisje dat er korter werkte dan ik wél werd aangenomen en ik niet, ben ik gestopt. Weet je, ik heb een autoriteitsprobleem. Ik wil niet onderdoen voor een baas. Bovendien wist ik gewoon niet goed hoe ik me moest gedragen, want ik had de jaren ervoor op straat geleefd, waar een hele andere mentaliteit heerst.'

Hiphop

'Ik was en ben nog steeds heel erg bezig met onderzoeken wie ik zelf nu eigenlijk ben en wie ik wil zijn', vertelt Carla. Af en toe ging het wat minder, dan werd ze depressief. 'Ik zat veel

thuis, en was veel online. Dan kom je toch met ander mensen in gesprek en komt het vanzelf tot een afspraak. Mensen gingen zeggen dat ze me leuk vonden: bij mijn moeder liep ik er vrij slonzig bij. Ik ging met kapotte kleding en of schoenen naar school en er werd niet op gelet hoe ik er bij liep. Ik was best wel een townsboy. Maar door de nieuwe contacten begon ik er bewust van te worden dat ik er ook mag wezen. Er ging een wereld voor me open.' Vorig jaar kreeg ze echter weer een dip. 'Ik zat teveel thuis, ik was bezig om een eigen webradio op te zetten wat ik uiteindelijk heb laten liggen. Uiteindelijk draai je maar wat in je eigen kringetje rond. Dus ben ik via de huisarts naar Max Ernst gegaan, de instelling voor ambulante zorg. Die adviseerden me om dagbesteding te zoeken. Ik ben naar de vrijwilligersbank gegaan en vroeg om een vacature waarbij ik iets met muziek kon doen. Zo ben ik bij de lokale omroep terecht gekomen waar ik het ontzettend naar m'n zin heb en ik ook mezelf in kwijt kan. Dus nu leg ik me toe op muziek. Dat is mijn therapie, zeg ik wel eens. Het legt

de nadruk op een emotie waardoor je je begrepen voelt. Ik wil een hiphop programma gaan maken. Daar werk ik nu aan.'

Trots

Het is af en toe vallen en opstaan, maar het gaat goed met Carla en haar zoon Jermaine. 'Ik heb heel wat overleefd en ben trots op de stappen die ik heb genomen om zo ver te komen tot waar ik nu ben. Mijn trots is wat mij groot houdt. Als je geen trots meer hebt, wie ben je dan. De laatste jaren heb ik niet alleen Jermaine opgevoed, maar ook mezelf. Weet je, ik kan slecht tegen mensen met negatieve energie, die alles somber inzien. Je moet verder op een gegeven moment. Je moet de progress in jezelf zoeken. En dan lukt het gewoon. Wie had gedacht dat ik ooit op zo'n mooi plekje zou zitten en zo netjes zou praten!'

VORIG LEVEN

*Jarenlang was 't 1 grote struggle in haar libi
Geen lobi vanuit huis dus ze moest het zelf overleven
Kijk haar zitten, 13 jaar nog niks wetend
van hoe de wereld in elkaar steekt
En nu al op zichzelf aangewezen.
Tranen rollen over haar gezicht en ze denkt bij zichzelf
Ik kan hier niet meer tegen
Vormloos komt ze zichzelf weer tegen in alle bochten gewrongen
Kijkend naar mensen die haar minachten of iets van haar verwachten
En ze is het zat om alle leugens te ontcrachten
Ze heeft nix te verliezen dus pakte ze haar biezen
Haar hele leven geflikkerd in een paar dozen
En het pad van het snelle geld gekozen
Koud en onwetend zijn haar gedachten
Het straatleven stond haar op te wachten
Groot van buiten, klein van binnen
En geen vertrouwen in de mensen om haar heen die haar begeren*

Carla Dekker

TREF *actueel* MAGAZINE

mensen van om de hoek

HEBBEN?

Neem 'n **TREF**
abonnement!

Voor 45,00 euro*
ontvang je tenminste
tien nummers per jaar.

Maak dit bedrag over op
bankrekeningnr. 656 003 413
t.n.v. Marijke Mosterman
Journalistieke Producties

onder vermelding van
TREF, je naam en je adres
inclusief postcode.

TREF wordt je
maandelijks toegezonden.

*Buiten Nederland in overleg,
mail: info@TREFmagazine.nl

*Het is ook ERRUG leuk om een
abonnement cadeau te geven!*

VAKANTIETIJD

Vakantietijd. Ieder jaar weer hoor je de verhalen over dieren die gedropt worden in het asiel omdat ze over zijn. De baasjes gaan op vakantie. Ieder jaar weer denk ik aan de jongen die we in dit verhaal Harm zullen noemen.

Moeder belt me op. Ze wil me dringend spreken. Ze wil langskomen, het liefst samen met haar ex-man. Dit alles in verband met hun zoon. Het moet echt zo snel mogelijk, het kan zo niet langer. Zoon Harm moet dringend begeleid wonen...

De volgende ochtend om 9.00 uur staan ze bij mij op de stoep. Vader, moeder en Harm. Moeder blijkt les te geven op een basisschool, vader is beleidsmedewerker en Harm? Leuk joch om te zien; 19 jaar oud. Harm heeft duidelijk geen zin in dit gesprek. Dan de openingsvraag van moeder. Of ik ook moeder ben. Ja dat ben ik. Ook ik heb oudere kinderen. Moeder denkt mogelijk dat dit gegeven een band schept tussen ons...

Sinds een jaar zijn ze gescheiden. Zij en haar ex-man zijn nu heel gelukkig. Beide zijn weer verliefd geworden. Beiden wonen nu weer samen met hun nieuwe partner. Of ik het allemaal begrijp? Tot nu toe wel, verzeker ik haar. Harm is echter het probleem. Sinds de scheiding ligt hij dwars, kinderachtig dwars. Hij spijsbelt, ligt de godganse dag op bed en luisteren ho maar! Haar nieuwe partner heeft hier duidelijk geen zin in. Harm wil niks. Niet naar school, geen werk zoeken, kortom drama. De vader van Harm hoort het allemaal aan maar zegt niks. Ik vraag hem of hij het herkent? Zeker, zeker herkent hij het. Ook hij kan niks met Harm zijn gedrag. Ook niet met hem als persoon trouwens. Zijn nieuwe liefde moet Harm ook niet. Bovendien is zij zwanger. Als je zwanger bent zit je echt niet te wachten op een jongen van 19 met zulk kinderachtig gedrag. Dat moet ik toch wel begrijpen?

Ondertussen vraag ik me af hoe het voor Harm moet zijn om dit zo te horen. Hij zit er ongemakkelijk bij. Ik probeer hem bij het gesprek te betrekken en vraag wat hij van dit alles vindt en ook wat hij zou willen. Harm is kort en duidelijk: alles is gezeik. Hij snapt echt wel dat zijn gedrag niet gewenst is, maar is het gedrag van zijn ouders wel goed dan? Hij wil op kamers maar hij heeft geen geld. Laat ze dan maar met een voorstel komen om hem financieel te helpen. Ze hebben wel geld voor vakantie en die baby kost nu ook al klauwen met geld...

Ondertussen krijg ik steeds meer het gevoel dat ik het "dringende" in het verhaal mis. Ik leg dit gegeven aan de ouders voor. Het is wel dringend verzekert moeder mij. Over zes weken gaat zowel zij als haar ex op vakantie en Harm mag in geen geval in het huis van vader of moeder verblijven. Dat begrijp ik toch wel?

Nee ik begrijp het dus niet. Harm moet begeleid wonen terwijl er geen enkele noodzaak voor is? Er is geen verslavingsproblematiek, geen schuldenproblematiek, geen psychiatrische grondslag, geen hulpvraag. Harm kan wassen en koken. Dit kind heeft geen probleem. Althans geen probleem dat begeleid kamerwonen rechtvaardigt. De ouders hebben een probleem. Dit kind heeft gewoon een kamer nodig en ouders die er voor hem zijn.

Mijn scenario wijkt af van dat van moeder. Ze wil dat haar zoon in een jongerenproject kan wonen. Ik moet even een WAJONG uitkering aanvragen en klaar is kees. Aan mijn uitleg over een WAJONG uitkering en voor wie begeleid kamerwonen is bedoeld, heeft ze duidelijk geen boodschap. Ik merk dat met name moeder zich nu heel erg irriteert aan mijn boodschap. Harm geniet zichtbaar nu zijn moeder haar zin niet krijgt. Vader vraagt of er nog andere uitkeringsmogelijkheden zijn? De tijd dringt, de vakantie staat bijna voor de deur...

Ik beëindig het gesprek. Ik zie absoluut geen mogelijkheden voor begeleid kamerwonen. Voor een goed gesprek verwijs ik ze naar het algemeen maatschappelijk werk. Harm en vader staan op om weg te gaan. Moeder blijft zitten en vraagt zich af wat voor moeder ik ben? Zo weinig begripvol, zo hard, zo weinig meelevend. Wat zou ik doen als haar zoon mijn kind was? Ik zeg dat ik dit nooit zal weten omdat ik niet in deze situatie zit. Moeder verlaat mijn kamer. Ik blijf achter met gemengde gevoelens. Wat zal er met Harm gebeuren de komende weken? Zullen ze een oplossing vinden. Heel even denk ik: "Harm, als je een hond was werd je aan een boom gebonden of gedropt bij het asiel..."

*Jenny Kamps is deskundige op het gebied van
wonen en werken met zwerfjongeren*

Eekwal

50 m

Thijs Mosterman is fotograaf in wording. Hij wil de dingen graag op een andere manier laten zien: zoals ze ook zijn, maar in de regel nooit worden bekeken.

We **D** komen **O** er wel **O**

Een altijd goed
gemutste, aardige
man. Dat is Cor.
In de bloei van
zijn leven,
treft hem een
herseninfectie.
En dat is knap
wennen.

Een gesprek met
Cor Moesbergen
uit Nijkerk.

Janoh de Groot

R
H
E
E
N

Cor maakte een paar maanden geleden mee waar geen mens rekening mee houdt en zeker niet op 46-jarige leeftijd. Hij kreeg een beroerte, een herseninfectie. De doorstroming van het bloed in de hersenen was even geblokkeerd en dat had grote gevolgen, merkte hij. 'Van het ene moment op het andere reageren mensen totaal anders op je', van het ene moment op het andere kon hij niet meer praten, drie hele dagen lang.

Een zware beroerte

In de ochtend van 13 februari gebeurde het. 'Ik voelde eigenlijk helemaal niks, ik kon gewoon bepaalde dingen niet meer. Eigenlijk ben ik gered door de poes. Die heeft me wakker gelikt op de goede kant van m'n gezicht, alsof ze het voelde. Godzijdank, want mijn vrouw Paulyne stond op het punt om de deur uit te gaan. Ik wilde naar beneden gaan, maar dat lukte niet. Ik liep naar de trap en kwam niet verder. Ik wilde Paulyne roepen, maar dat ging ook niet. Gelukkig had ze

het meteen in de gaten en belde ze de huisarts die direct kwam. Tien minuten later lag ik in de ambulance en gingen we met vliegende sirenes naar het Meander Medisch Centrum in Amersfoort, waar ik al snel aan de apparaten lag. Allerlei onderzoeken een mri- of ct-scan, wat is het... Een echo om de halsslagaders te controleren. En 's middags kwam het definitieve oordeel. Ik zag het trouwens zelf al bij de scan dat het niet goed was. Er zat een hele grote witte vlek in het plaatje van mijn hersenen. Ik dacht dat kan nooit goed zijn. Een half uur later was de arts aan m'n bed om te zeggen dat het een zware beroerte was.'

Niet meer praten

Cor kon van het ene op het andere moment dus niks meer zeggen, zich niet kenbaar maken. 'Dat hoop ik echt nooit meer mee te maken, je kan niks maar bent volledig bij. Je kan niks uiten en dat is echt verschrikkelijk. Dat was het ergste van het hele gebeuren. In de ochtend kon ik tegen de huisarts nog via

mijn iPad iets duidelijk maken, maar dat ging later ook al niet meer. En dan gaan mensen tegen je praten alsof je een klein kind bent, niet van het ziekenhuis hoor, maar mensen die op bezoek komen. Hun manier van praten passen ze aan. Dat was erg. Hij lacht. 'De woorden die ik in m'n hoofd had kwamen er gewoon niet uit. In de ambulance bleef ik maar naar mijn hoofd wijzen en m'n duim opsteken. Ik wilde zeggen: hou er rekening mee, ik ben er wel en met mijn hoofd is niks mis. Waar ik erg aan moest wennen is dat je bij alles afhankelijk bent van anderen. Je hebt een verpleegster nodig om je reet af te veegen. En omdat je zelf helder in je kop bent, is dat heel erg. Vernederend. Dat zijn geen leuke dingen, maar goed, het hoort erbij.'

Mensen bereiken

De eerste dag wist Cor dat hij afspraken had die hij niet na kon komen. Op de één of andere manier wist hij aan Paulyne duidelijk te maken wie bericht moesten hebben. Paulyne had al snel zijn telefoon van de verkeerde code voorzien, dus die deed het niet meer. Daardoor kon ze niet bij de telefoonnummers, maar uiteindelijk wist ze onder meer via facebook mensen te bereiken. 'Ik kon helemaal niks meer zeggen, het kwam er toch niet uit en koste alleen maar energie. Ik viel gewoon half in slaap, dat is volgens mij ook het menselijke mechanisme: als het teveel wordt dan sluit je het af. Alles staat gewoon op dat moment op z'n kop en stil. Ik moest alles schrappen en alle energie op de therapie richten. Daar ging ik veel te ver mee, ik ging voortdurend over mijn grenzen. De artsen remden me af, maar ik wilde zo snel mogelijk weer dingen zelf kunnen doen.'

Weer verstaanbaar

Na een dag of drie begon Cor weer een beetje te praten. 'Ik kon nog geen werkwoorden en geen vervoegingen. Maar wel steekwoorden. Ik merkte dat ze me een beetje gingen begrijpen, ze moesten soms wel puzzelen, maar het begon weer een beetje te komen. Een enorme vreugde dat je gaat ontdekken dat je weer verstaanbaar wordt, ik kon niet meer stoppen met praten, ik bleef maar praten. Dat was echt niet normaal.' Lachend: 'In de loop van de tijd ging dat steeds beter. Ik heb niet getwijfeld aan de spraak, maar twijfel nu wel wat betreft de lichamelijke functies. Ik kan weer redelijk normaal praten, mijn arm doet het weer, ik kan weer lopen. Ik was helemaal euforisch toen ik niet meer in de rolstoel hoefde en met een rollator uit de voeten kon. Toen kon ik ook zelf weer naar de wc. Daarna kon ik weer zonder hulp onder de douche. Ik heb heel veel geluk gehad dat Paulyne pertinent niet wilde dat ik naar een revalidatiecentrum zou gaan, daardoor mocht ik na anderhalve week terug naar huis. Naar Amersfoort ga ik nu drie keer in de week met de taxi. En lopen kan ik al met een stok.'

Dubbelhandig koffiedrinken

Als Cor koffie drinkt doet hij dat met twee handen. 'Mijn linker hand voelt dan dat het heet is. Ik hoop dat mijn rechter het ook weer gaat begrijpen. Ik heb nog steeds geen gevoel in mijn rechterkant. Ik kan mijn hand in kokend water stoppen, daar voel ik niks van. Ik voel wel dat er een andere temperatuur is, maar weet niet of het koud of heet is. Ik voel een klein beetje druk op de huid met

oefeningen, maar die pijnprikkel, die schakeling, die zit er nog niet. Als ik mij snijd met scheren voel ik het ook niet. Net als het rechter been.' Veel energie om dingen te doen heeft Cor niet en aangezien hij drie keer in de week naar therapie moet, blijft er niet veel over. 'Ik heb helemaal geen energie meer. Dat is wel een probleem. Ik hoop dat de tijd dat terug brengt. Dat zijn de dingen waar ik me zorgen om maak: energie en gevoel. Zeker in deze fase. Ik ben wel een beetje bang voor restschade.'

Boos

Boos was hij, ontzettend boos. 'Dat merkte je niet aan mij, maar ik was het wel. Dat is een bijkomstigheid van een be-roerte, dat filters wegvallen, alle prikkels komen binnen. Het is wel fantastisch dat er zulke geweldige nazorg is. Momenteel zet een maatschappelijk werkster van Meander zich voor me in. Zij gaat mij verder begeleiden, ook richting partner en familie. Ze gaat hen uitleggen wat de onzichtbare schade is. Ze pakt het hele spectrum.'

Een fase

Thuis oefent Cor met technisch lego. 'Ik ben blij dat ik daar weer wat mee kan, dat doe ik om de fijne motoriek te trainen. En ik kan weer een klein beetje schrijven. Op dit moment lijkt het wel even allemaal stil te staan, maar dat is een fase waar iedereen doorheen moet. Er zijn momenten dat ik de dingen in mijn hoofd al heb gedaan, maar dan reageert mijn lijf gewoon nog niet. Vorige week trapte ik een bal, ten minste in mijn hoofd deed ik het al en mijn hele lichaam deed mee, alleen mijn been niet en daardoor ging ik ondersteboven. Dat heb ik met mijn arm ook. Dan pak ik voor m'n gevoel iets, maar m'n arm doet niet goed mee.'

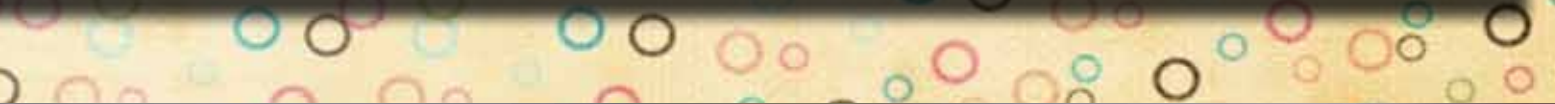
Natuurfotograaf

Cor is natuurfotograaf in hart en nieren, hij droeg altijd enorme toestellen en lenzen met zich mee, kilo's aan apparatuur. 'Soms haalt iemand me op en kan ik weer even de polder in om een foto te maken. Maar ik kan ze nog niet zelf op de computer bewerken. Die fijne motoriek en het gevoel is er nog niet. Dat voelt heel raar. Normaal zat ik met dit weer elke dag in de Arkemheepolder, maar uit mezelf kan er niet komen, dan komen de muren wel eens op je af. Ik richt mij totaal op het terugkrijgen van mijn rijbewijs. Ik wil weer de polder in, genieten van de natuur en de vogeltjes.' Lachend: 'Hoe mooier het weer, hoe erger het wordt.'

Werk

Cor vervolgt: 'Als ik een boek lees, vergeet ik wat ik gelezen heb. Drie keer in de week naar mijn werk in de aquarium-hal kan nu niet. Het zou wel handig zijn: als de piranha's je bijten, voel je er niks van.' Een gulle lach. 'klaverjassen kan ik voorlopig vergeten, want tellen gaat niet meer goed. Elke maand word ik opgehaald voor de fotowerkgroep, dat is fijn. Gisteren Paulyne's verjaardag, maar als mensen tegelijk praten kan ik het ook niet volgen. Ik zei nog tegen de maatschappelijk werkster: het lijkt wel of je autistisch wordt: als dingen afwijken van hetgeen ik gewend ben, heb ik er moeite mee en is het me teveel, klinkt dat stom? Ik heb gewerkt met autistische kinderen, en ik vind het er op lijken.'

Enkele door Cor Moesbergen gemaakte natuurfoto's:
zearendnest, pimpelmees en aalscholver

Later...

Twee weken later bel ik Cor op, hij mag weer autorijden. 'Toen ik die toestemming kreeg ben ik gelijk naar mijn ouders gegaan in Noord Holland. Dat was veel te ver en veel te veel en heel overmoedig, maar wel leuk! Nu rijd ik kleine stukjes en dat is een bevrijding. Ik ga een paar keer per week de polder in, ramen open en luisteren naar de vogels, heerlijk! Dat geeft mij energie. Ik heb m'n camera weer mee. Ik leg me er nog niet bij neer, het is even een lastige periode, maar daar komen we wel doorheen.'

Tip voor de omstanders

'als iemand niet kan praten, betekent dat niet dat hij het niet begrijpt. Als je over iemand praat waar hij bij is, voelt hij zich misschien als een klein kind. Ga op een normale manier om met mensen die een beroerte hebben gehad, want ze maken alles mee. In het ziekenhuis lag iemand tegenover mij met hetzelfde. Ik heb de bezoekers toen uitgelegd hoe het voor mij was geweest. Dat ik wel alles begreep. Die familie was hartstikke blij om dat van mij te horen. Ze zijn hem toen anders gaan benaderen en hij reageerde daar heel positief op. Dat is het belangrijkste wat ik anderen wil meegeven. En als mensen zeggen: je hebt heel veel geluk gehad, is dat ook heel erg. Want dat is het niet, het is domme pech.'

DANKbaar

Werken met ouderen is fijn. “Dankbaar werk,” is een veelgehoorde reactie nadat ik vertel wat ik zoal doe voor de kost. En soms is het dat ook, maar het is geen vereiste. Ik doe ook maar waarvoor ik word betaald en niet alleen de dankbare mensen verdienen het beste.

Af en toe doe ik te hard mijn best.

Ik vroeg aan een mevrouw, die zich al een week niet lekker voelde, hoe het met haar ging. “Gaat wel,” antwoordde ze kortaf. Het was het enige dat ze zei; op verdere vragen zweeg ze. Totdat ik meldde dat ik verder moest.

“Graag!” klonk het iets te opgelucht.

En dan was er de dame met de mooie gebreide trui.

“Wat heb je een mooie trui aan!” zei ik dan ook welgemeend tegen deze mevrouw, die ik met haar voornaam mocht aanspreken.

“Hm,” was haar reactie.

“Is die nieuw?” was de vraag die ik toen beter niet had kunnen stellen.

Even zweeg ze, en toen barstte ze open: “Het is een stomme trui en hij is al heel oud!”

Met een gezicht op onweer rolde ze verder door de gang.

Gelukkig had ik een vrije dag, waarop mijn enige afspraak er één was met de fysiotherapeut. Terwijl ik mijn fiets parkeerde, zag ik een scootmobiel staan. In het mandje aan het stuur lag een brief die duidelijk nog op de post moest. Een blik naar het wolkenpak boven me maakte, dat ik besloot mijn best te doen om de brief te redden van een eventueel naderende stortbui.

Bij binnenkomst in de wachtkamer van de praktijk zag ik een oudere mevrouw zitten.

“Is dat uw scootmobiel?” vroeg ik en ze knikte.

“Er ligt een brief in het mandje, misschien bent u die vergeten?” vervolgde ik.

De vrouw keek verbaasd.

“Die moet ik zo nog posten.”

“Maar het zou kunnen gaan regenen,” verduidelijkte ik mijn verhaal met een blik naar de grijze lucht. “Zal ik de brief even naar binnen halen voor u?”

“Het blijft droog,” was het antwoord dat volgde, waarna de mevrouw haar aandacht weer vestigde op de Libelle.

En het bleef droog.

Janneke Pelle werkt in zorg en horeca, is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en geeft elke week Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdgenote. Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen. Hierover schrijft ze op <http://weblog.theefiets.nl>.

Van **MOERMANSK** tot **AKABA** en *alles daartussen*

Marjke Mosterman

Wie verre reizen doet, kan veel verhalen. Zo ook Jopie (64) en Nico Zantingh (66). Ze kennen elkaar meer dan 50 jaar, en sinds ze 45 jaar geleden trouwden, hebben ze vele hoeken van de aarde van nabij aanschouwd. Niet de geijkte oorden als de Costa del Sol, Kos of de Franse Riviera, maar locaties als de Noordkaap, Syrië en Zuid-India. En ze zijn nog lang niet uitgereisd.

Jopie: Alhoewel we soms wel tegen de beperkingen van de leeftijd aanlopen, voelen we ons nog jong. We hebben altijd al graag gereisd, ook toen we niet veel geld hadden. We zijn jong getrouwd en hebben de eerste jaren op een tjalk gewoond. Tot Nico een andere baan kreeg en we gingen verhuizen.

Nico: Ik was eerst elektricien, toen loodgieter, toen storingsmonteur en toen inspecteur. Uiteindelijk runde ik een verhuurafdeling van allerlei apparaten die op aardgas konden werken.

Jopie: We kregen twee dochters, maar ik was niet zo'n type dat thuis wilde zitten. In 1977 heb ik een uitzendbureau opgericht. Daarna heb ik typelessen gegeven en ik ben ook uitvaartleider geweest. De drang om te reizen begon al vroeg. Eerst in een tentje met de kinderen, maar dat waren we snel zat.

Nico: We vonden het niet leuk om steeds op één plek te blijven staan.

Jopie: Toen hebben we een vouwwagen gekocht. We konden echt binnen een uur opstaan, wassen, ontbijten, inpakken en wegwezen. En we stonden nooit op campings, altijd in de natuur. We gingen eerst naar Zeeland, toen naar Frankrijk en daarna naar Noorwegen.

Nico: Noorwegen beviel ons zo goed, dat we besloten dat we er weer naar toe wilden, en dan met een camper, als we met pensioen waren.

Jopie: En die winter erna hadden we al zoiets van: hoezo eerst met pensioen...

Nico: ...misschien halen we dat wel niet eens!

Noorwegen

Jopie: Het was 1979. We kochten een volkswagen LT 28 en lieten daar een verhoogd dak op zetten.

Nico: Verder hebben we hem helemaal zelf ingericht.

Jopie: Hij de technische dingen...

Nico: ...en zij de stoffering, de kussens en dergelijke.

Jopie: In 1980 was hij nog maar half af, maar toen zijn we naar Schotland gegaan, daar was het nog redelijk gecultiveerd. Het jaar daarna hebben we het busje afgemaakt en toen zijn we achter elkaar door Noorwegen en Lapland naar de Noordkaap getrokken. We hadden verduisteringsplastic voor het raam bovenin het alkoofdak, waar de kinderen sliepen, want het werd daar nauwelijks donker. We hadden ook plastic voor als de voorruit kapot ging,

want je had daar destijds alleen maar van die sintelwegen. En we hadden ook iets voor de grill van de auto voor het geval er een rendier of een eland tegenaan kwam.

Nico: We tankten overal waar het kon, want je wist nooit waar het volgende pompstation was. Het was heel onbewoond en onherbergzaam daar, er was niet veel.

Jopie: We hadden dus eigenlijk destijds al een zelfbedachte camper en we trokken veel bekijks.

Nico: Als we een eindje hadden gewandeld, stonden mensen door de raampjes te gluren.

Roemenië, Hongarije, de Balkan

Jopie: In de jaren tachtig hebben we met diezelfde camper eerstehulptransporten naar Roemenië en Hongarije gedaan. We brachten geneesmiddelen, insuline en zo. Dat was heel intensief.

Nico: Het moest in onze vrije tijd. We gingen dan op donderdagmiddag om vier uur weg, en dan waren we op vrijdagavond 2400 kilometer verderop in Roemenië.

Jopie: Het was toen net na de omwenteling, maar het was nog echt Oost-Europa, heel armoedig, de wegen waren niet verlicht en er zaten veel gaten in. Maar het ergste waren de dronken lui die over de weg zwalkten.

Nico: Het was onverantwoord om er in het donker te rijden.

Jopie: Maar altijd als we op reis gaan, nemen we wat extra spullen mee om weg te geven. Zo hebben we in 2009 een rondreis gemaakt door de zuidelijke Balkan: Moldavië, Albanië, Bulgarije. Het zijn landen met zulke tegenstellingen. We zouden in Albanië een kijkje nemen op een locatie hoog in de bergen die bekend stond als de plek waar mensen schuilden voor de bloedwraak. Doordat het hevig ging sneeuwen zijn we er niet aangekomen. We zagen op 1400 meter hoogte wel een heel klein dorpje met een schooltje, waar ze in elk lokaal maar één boek hadden. Daar hebben we ook wat papier en boeken achtergelaten.

Nico: Wij gaan op onze reizen altijd op zoek naar culturen, we willen lokale mensen ontmoeten.

Jopie: Ze vertelden dat ondanks het gebrek aan onderwijsmiddelen de kinderen, vooral de meiden, er heel erg fanatiek leerden, omdat ze er weg wilden, naar de grote stad.

Nico: Het was er heel afgelegen, maar ook heel erg mooi.

Jopie: De natuur was prachtig. Ik heb nog nooit zoveel kerstrozzen in het wild gezien.

Syrië en Jordanië

Nico: Toen de kinderen niet meer meegingen, hebben we de bus ingeruild voor een kleinere camper, iets minder opvallends.

Jopie: We hadden hem twaalf jaar gehad. Het was handig dat Nico zo technisch is, hij kon hem altijd repareren, waar we ook waren.

Nico: Voor een fles wijn kon je vaak wel even de brug bij een garage gebruiken.

Jopie: Toen de kinderen niet meer meegingen, konden we ook in de winter op vakantie. Kijk, Moermansk en de Balkan doe je natuurlijk liefst wel 's zomers, maar we zijn in de winter van 2003 via Turkije naar Syrië en Jordanië getrokken in onze nieuwe camper. In Turkije was iedereen heel gastvrij, daar wonen de allervriendelijkste mensen die je maar kunt bedenken. We hadden over Syrië wat bedenkingen, over Jordanië niet. Maar het bleek juist andersom.

Nico: In Jordanië dacht men dat iedere buitenlander uit Amerika kwam. De jeugd bekogelde ons met stenen. Je kon wel begeleid worden door de toeristenpolitie, maar dan kon je niet stoppen om dingen te bekijken.

Jopie: Er heerste veel armoede. Kinderen die geen schooluniform hadden, mochten niet naar school. Dus gingen ze om en om. Op een keer werden we helemaal omsingeld door een

groep jongeren, toen heb ik me wel bedreigd gevoeld. In Syrië was het anders.

Nico: Daar was het niet bedreigend, al werden we wel constant in de gaten gehouden.

Jopie: Je had daar nauwelijks campings, alleen eentje in het noorden en een bij Damascus, verder konden we bij hotels op het terrein staan. En we werden constant in de gaten gehouden: we stonden een keer bij een hotel bij de woestijn van Palmyra en toen kwam de gerant vertellen dat het ministerie van Toerisme heel graag wilde weten hoe het met de Nederlandse gasten was, dus ze wisten precies waar we waren. Op een keer zaten we buiten naar de prachtige sterrenhemel te kijken, toen Nico even in het hotel van het sanitair gebruik ging maken. Opeens stond er een Arabier naast me, ik schrok me dood! Hij bleef staan tot Nico terug kwam. De volgende ochtend kwamen we er achter dat het hotelterrein bewaakt werd: en óf die bewaker goed bewaakte! Conclusie: je moet niet meteen van het erge, negatieve uitgaan.

Nico: We hadden de ellende van nu destijds totaal niet voorzien. De mensen werden onderdrukt, maar wij hebben niets van angst ontdekt. Eerder ongerustheid denk ik.

Jopie: Een jongen vertelde over zijn onmogelijke liefde voor een Turks meisje: hij kon zijn land niet uit. Dan moest hij iets van 20.000 euro betalen. Hij vertelde hoe jongeren, waaronder zijn neven die verderop zaten, hun hersens aan puin rookten met waterpijpen.

Nico: Je zag daar veel verschillende groeperingen, die zich niet vermengden, maar in vrede naast elkaar leken te leven.

Jopie: Als vrouw was je er niks, maar onderling hadden ze het wel heel gezellig. We zijn een keer op bezoek geweest bij bedoeïnen, in zo'n tent, en de gastheer had vier vrouwen. Zij vermaakten zich prima.

Siberië, Mongolië, de Himalaya

Nico: We bereiden ons goed voor op elke reis. Je moet het zien als een zwangerschapsperiode...

Jopie: ...hahaha ja, en dan komt de bevallingsperiode, en dan gaan we.

Nico: In 1999 hebben we als backpackers rondgetrokken in Zuid-India. Dat was geweldig.

Jopie: Op de muizen na, die in m'n rugzak en over ons bed kropen. Maar het was heel mooi. We hadden het gevoel dat als reïncarnatie zou bestaan, dat we daar in een vorig leven gewoond hadden. Zo prettig voelden wij ons er. Al waren we door onze leeftijd wel een uitzondering als backpackers.

Nico: We zijn niet vaak ziek geworden op onze vakanties.

Jopie: Dat komt omdat wij van de generatie zijn die nog anti-stoffen heeft vanuit de Spaanse Griep. Vroeger lieten we ons ook nooit inenten, dat doen we pas sinds een jaar of drie.

Nico: Eens kijken, wat hebben we eigenlijk nog meer voor avonturen beleefd. We hebben ook de treinreis met de Trans Siberië-, de Trans Mongolië- en de Trans Himalaya Express gemaakt. Dat was echt geweldig. Er was zoveel te zien onderweg.

Jopie: Daar waren we al tien jaar mee bezig. We zijn gestart in Moskou, we gingen via Irkoetsk naar de hoofdstad van Mongolië en van Ulaanbatar gingen we met een jeep de Gobi woestijn in, we sliepen bij nomaden. Dat was wel hard hoor.

Nico: Dat was een hele ervaring, met vierwieldrive door de woestijn.

Jopie: We hadden heel luxe een gids en een chauffeur en ze oriënteerden zich op de bergen. Het werd spannend toen er een sneeuwstorm kwam, want toen leken alle bergen op elkaar.

Nico: Daarna zijn we een week in Beijing geweest. Dat was ook mooi.

Jopie: Vervolgens gingen we door de Himalaya naar Lhasa. We hadden de hele tijd een coupé voor onszelf gehad, maar toen

ging dat niet meer. We zaten met twee zeer geïnteresseerde Chinezen in een coupé, die heel vriendelijk waren en alles van ons wilden weten.

Nico: Onze dochter heeft Chinees gestudeerd en had in een klein boekje de belangrijkste woorden fonetisch opgeschreven.

Jopie: En de Chinees sprak een beetje Engels, en als hij er niet uitkwam belde hij z'n dochter om te overleggen. Heel leuk.

Terug- en vooruitblikken

Nico: Elke reis op zich is bijzonder. En we zijn nog lang niet uitgereisd.

Jopie: We willen nog naar Tunesië en Marokko. En we willen ook nog naar Cuba, nu het er nog bijzonder is.

Nico: Maar we kunnen niet meer overal heen, we hebben een grote tuin waar we voor moeten zorgen. En we hebben een hondje, een Jack Russel. Dokus is altijd met ons meegegaan, behalve als we gingen vliegen.

Jopie: In Arabische landen werden we uitgelachen, en ook van terrassen gestuurd. Een hond is daar een onrein dier.

Nico: Dokus is nu dertien en begint helaas te dementeren.

Jopie: Maar we hebben nog allerlei plannen en we zitten stikvol verhalen. Als je het klepje eraf trekt...

Nico: Weet je nog, die houttrein in Roemenië.

Jopie: O ja, die vervoerde hout en werd ook gestookt op hout. Er zat één passagierswagon aan. Het spoor was heel slecht en soms reed de trein dus gewoon uit de rails. Maar dan wrikten ze met een stel mannen wat aan de bielzen en aan de locomotief, en dan hadden ze 'm zo weer recht. Ongelofelijk.

Nico: Een belevenis op zich.

Jopie: Al die herinneringen. Zo gaf ik een keer kinderen in Rusland een ballon. En de oma was zo dankbaar, "spasiba, spasiba" zei ze, dat betekent "dankjewel". Ze wilde wat terug doen, maar ze had niks. En toen plukte ze twee sringen. Die hebben dagenlang heerlijk gegeurd in de camper. Een prachtig gebaar was dat. We hebben mooie dingen beleefd.

Tip:

Jopie: Als je op vakantie gaat, verdiep je van te voren in de cultuur en de gewoontes. In Damascus moet je als vrouw niet in een hemdje rondlopen, en in India niet met blote armen. Leer "dankjewel" zeggen in de taal van het land waar je naar toe gaat.

Nico: Met respect kom je een heel eind.

Als ik mijn **CREATIVITEIT** maar *kwijt* kan!

Gezin, huisdieren, onderwijs, creativiteit en muziek. Dat zijn de uiteenlopende interessegebieden van Thea Uri uit Dedemsvaart. 'Maar ik heb nog altijd de ambitie om ooit, eens in mijn leven, schrijfster te worden', vertelt ze. 'En het lijkt me ook leuk om ooit nog eens een kinderkoor te leiden.'

Willeke Turkenburg

De eerste vijf jaar van haar leven woonde Thea (47) in Musselkanaal. Daarna verhuisde ze met het gezin naar Assen, waar ze tot haar twintigste woonde. Ze haalde haar havo-diploma en ging naar de Pedagogische Academie. Ondertussen had ze vakantiebaantjes. Ze werkte bij V&D en nam meterstanden op bij mensen thuis. 'Omdat er in die tijd weinig kans was op werk, liet ik me inschrijven voor de lerarenopleiding tekenen en textiele werkvormen in Groningen', vertelt ze. 'Ook al rekende ik niet op een baan, toch schreef ik een aantal sollicitatiebrieven. Tot mijn verbazing werd ik een keer uitgenodigd: in Dedemsvaart. Toen ik werd aangenomen, werd Dedemsvaart mijn woonplaats. Het heeft trouwens wel een tijdje geduurd voordat ik een beetje gewend was, ik voelde me er niet direct thuis. Gelukkig is dat in de loop van de tijd veranderd, ook omdat ik steeds meer vrienden leerde kennen, waaronder Cees, met wie ik nu al 21 jaar getrouwd ben. We kennen elkaar al 24 jaar.'

De opleiding tekenen en textiele werkvormen zei ze vanwege die eerste baan op. Een paar jaar geleden volgde Thea de opleiding Vakspecialist Muziek aan het conservatorium in Groningen. 'Dat vond ik een geweldige opleiding. Ik kon er, net als op de Pedagogische Academie, veel creativiteit in kwijt, en dat is belangrijk voor mij.' Inmiddels is ze ook vakleerkracht muziek.

Familiemens

Thea en Cees hebben twee kinderen: Marlinde is bijna 20 en Marnix bijna 18. Marlinde woont al een tijdje in Groningen omdat ze daar bedrijfskunde studeert. Marnix is bezig aan zijn eindexamen VWO en wil daarna sociale geografie en planologie gaan studeren. 'Al zeg ik het zelf: we hebben leuke en sociale kinderen', zegt Thea. 'Ze zijn allebei vrij zelfstandig en gemakkelijk in de omgang. Als er iets is, dan kunnen we daar goed over praten. Het zal straks wel even wennen zijn wanneer ze allebei op kamers wonen en Cees en ik weer met z'n tweeën zijn.' Want alhoewel Thea goed alleen kan zijn, is ze wel een echt familiemens. 'Ik vind het fijn om mijn familieleden regelmatig te zien. Spontane bezoeken vind ik daarbij leuker dan allerlei verplichtingen zoals verjaardagen en familiedagen. Ik vind het ook gezellig wanneer we als gezin met z'n vieren bijvoorbeeld een weekend bij elkaar zijn. We hoeven dan niet allerlei spannende dingen te ondernemen, gewoon het feit dat we samen zijn, vind ik al leuk.' Het contact met de twee kinderen is prima. Ook de relatie met Cees is ondanks wat problemen met de gezondheid van beiden het laatste jaar goed. Ze zitten op dit moment allebei thuis. 'In zo'n situatie ben je erg op elkaar aangewezen. Cees is inmiddels weer zo goed als hersteld. Bij mij duurt het wat langer, maar ik heb er vertrouwen in dat het weer de goede kant op zal gaan. Ik heb steeds veel steun van Cees gehad en daardoor voel ik me wel bevoorrecht'.

Jeugdherinnering

Thea komt uit een gezin met vier kinderen: twee meiden en twee jongens. Ze heeft er goede herinneringen aan. 'Natuurlijk hadden we wel eens ruzie, maar we konden ook geweldig samen spelen.' Sommige dingen vergeet ze nooit. 'Ik weet nog dat wij vroeger met ons gezin een enkele keer bij onze tante Henny op bezoek gingen. Zij woonde in een flat in De Bijlmer in Amsterdam. Op een gegeven moment wilden mijn zusje en ik buiten spelen. Toen wij enige tijd in het speeltuintje in de buurt hadden verbleven, besloten we weer terug naar onze familie te gaan. Helaas bleek alles heel erg op elkaar te lijken en hadden wij geen idee in welke van die flats tante Henny ook alweer woonde. Wij gingen met z'n tweeën op zoek, maar waren na een tijdje

hopeloos verdwaald. We belden zomaar bij een mevrouw aan die ons vervolgens binnen liet. Ze vroeg ons naar de achternaam van tante Henny, zodat ze met behulp van de telefoongids kon proberen haar adres te vinden. De achternaam van onze tante was Meijer. Een veel voorkomende naam, er was dus een hele lijst van mensen die in De Bijlmer woonden met diezelfde achternaam. Toch was die mevrouw zo vriendelijk die lijst langs te bellen. Ze heeft heel wat pogingen ondernomen voordat ze tante Henny aan de lijn kreeg. Uiteindelijk heeft de aardige mevrouw ons weer terug gebracht naar onze familie. Daar bleek iedereen inmiddels ontzettend ongerust te zijn geworden. Het was zo'n avontuur dat je nooit vergeet. Inmiddels woont tante Henny al weer heel wat jaren in een dorpje in Zwitserland. Een heel andere omgeving waar je trouwens ook kunt verdwalen...'

Een huis vol leven

Het gezin heeft op dit moment een hond, een Welsh Terriër. 'Verder hebben we in de tuin een volière met grote parkieten en een vijver met Koi's', vertelt Thea. 'Ook staat er in de woonkamer nog een aquarium waarin we onder andere discusvissen houden. Vroeger hadden we ook nog twee tamme valkparkieten: Joep en Hendrik. Dat waren gezellige vogels. Ze vlogen vaak los door de kamer en kwamen dan op je schouder zitten. Helaas maakten ze ook wel een wat kapot met hun scherpe snaveltjes.' Als kind had Thea trouwens nooit huisdieren gehad. 'Ik was het dus helemaal niet gewend. Toen Cees voorstelde een hond te nemen, was ik dan in eerste instantie ook niet bijzonder enthousiast. Gelukkig ervaar ik nu hoeveel plezier je van huisdieren kunt hebben. Vooral het samen wandelen met de hond vind ik fijn. Tijdens de wandelingen kijk ik goed om me heen en kan ik enorm van de natuur genieten.'

Er bovenop krabbelen

Omdat het even wat minder ging, zit Thea alweer een tijdje in de zieketewet. 'Ik denk dat ik er met de therapie die ik nu volg wel weer bovenop zal krabbelen, maar het is wel een lange weg met veel ups en downs. Gelukkig probeer ik steeds positief te blijven en te kijken naar de dingen die wel lukken en een stuk beter gaan dan een tijd geleden. Ik probeer ook een actieve dagindeling te maken met onder andere pianospelen, wandelen met de hond, kleien, hardlopen en contacten onderhouden met goede vrienden.' Ooit schreef Thea in een opstel dat ze wel schrijfster wilde worden. Of bibliotheekjuffrouw. 'Het is anders gelopen, maar de ambitie van schrijfster worden, heb ik nog steeds. Verder geeft muziek maken met kinderen mij veel voldoening, daarom zou ik graag in de nabije toekomst een kinderkoor wilden leiden. Ten slotte kan ik zeggen dat, behalve het feit dat ik op dit moment minder gezond ben dan ik zou willen zijn, ik heel tevreden ben met mijn leven.'

Veel levens zijn een film waard...
...ook dat van jou!

voor de mooiste
BIOGRAFILM

ook voor filmcadeau, webvideo en promo

Bureau voor Natuurlijke Zaken

www.bvnz.nl

0626-534403

Zeur & Zanik doen vakantiespelletjes

Ik neem een persoon in
gedachten en jij stelt
vragen...

...waarop ik
alleen met
ja of nee
antwoord.

Oké, is het een schreeuwe-
rige, xenofobische macho van
een politicus met geblondeerd
haar die erg bang is voor
vrouwen in een burka?

Dan weet ik het niet.
Ik geef het op.

Ja.

De Ouderwetse Keuken

De late jaren zeventig uit de vorige eeuw zijn voor mij onverbreekelijk verbonden met de geur van zuurdesembrood en verlepte, macrobiotische groenten. In die tijd schoten de onbespotten restaurantjes en biologisch-dynamische winkels ineens als paddenstoelen uit de grond, meestal bemenst door graatmagere en bloedserieus met de wereld begane types. De maaltijd bestond uit een berg zilvervliesrijst, een paar schep-pen doodgekookte groenten en een karige hoeveelheid saus. Nog altijd begrijp ik niet waarom verantwoord eten gelijk moest staan aan culinaire zelfkastijding, maar als je wilde afvallen was het een geweldig dieet. Ook mijn ouders raakten destijds in de ban van vegetarisch eten. Nu week ons gezin sowieso al een beetje af van het gemiddelde, want mijn moeder werkte en droeg Marimekkojurken en mijn vader zorgde voor het huishouden en knoopte 's zomers zijn lange haren in een staart. Dus dat vegetarische eten kon er nog wel bij. Mijn vader verdiepte zich in de juiste samenstelling van de maaltijden en probeerde regelmatig een onbekende groente uit. Toen ik eens op school vertelde dat we de avond ervoor Chinese kool hadden gegeten, werd de leraar oprecht boos. Hij dacht dat ik hem voor de gek hield, want daar had hij nog nooit van gehoord.

Niet alles wat op tafel kwam, vond ik even lekker. Maar mijn vader maakte regelmatig fantastische, romige chocoladepudding, een echte traktatie. En hij was er goed in om groenten weliswaar gaar maar niet papperig te presenteren. Dat was in die tijd tamelijk revolutionair. Het vlees miste ik niet.

Na anderhalf jaar kwam er plotseling een einde aan die vegetarische periode. De glans ging er eerder waarschijnlijk al een beetje af toen mijn moeder verschrikt constateerde dat de zoon van de macrobiotische restauranthouder rachitis had. Met ruim twee jaar kon hij nog niet lopen, zijn benen stonden zo krom als een hoepel.

Een tijdje later verzuchtte mijn moeder ineens dat ze zo'n ongelofelijke zin had in een gehaktbal. Tweé gehaktballen. Met jus. Mijn vader likkebaardde met haar mee en 's avonds aten we voor het eerst in anderhalf jaar weer vlees. Heerlijk. We hebben nooit meer vegetarisch gegeten.

OMA'S GEHAKTBALLEN

Nodig:

500 gram gehakt, twee sneetjes droog witbrood zonder korst, 150 ml melk, zout, peper, nootmuskaat, 1 ei, 3 eetlepels paneermeel, 100 gram boter.

Bereiding:

Laat het brood zonder de korstjes weken in de melk. Knijp het brood uit en prak het ei er doorheen. Voeg het gehakt, het zout, de peper en de nootmuskaat toe en kneed het geheel grondig door elkaar. Draai er mooie ronde ballen van, met vochtige handen gaat dat makkelijker. Zet een braadpan op het vuur, laat de boter smelten en wacht tot de bellen een beetje wegtrekken. Zet het vuur zachter en bak de ballen rondom bruin in de pan. Een deksel schuin op de pan voorkomt pijnlijke vetspetters. Voeg een glas lauw water toe aan het braadvet en sluit nu de pan helemaal af met een deksel. Na ongeveer twintig minuten zijn de gehaktballen klaar.

Weetje:

Het Nederlandse Warenwetbesluit geeft aan hoeveel vet er in gehakt mag zitten. Bij rundergehakt mag dat maximaal 25 gram vet zijn per 100 gram vlees. Mager rundergehakt mag maximaal 15 gram bevatten, tartaar 10 gram. Half-om-half gehakt bestaat voor de helft uit rundergehakt en de andere helft is varkensvlees. Ook dit gehakt mag maximaal 25 gram vet bevatten per 100 gram. Hoeveel vet er precies in het gehakt zit, verschilt per slager. Voor gehaktballen is wat vetter gehakt lekkerder omdat de ballen hierdoor smeuïger worden.

MAGAZINE DEEF

GEHURPTE KNEREN

Wat ik nou weer beleefd heb! Als ik de greuvel niet met eigen ogen aan de kwerkel had zien verfielbelen dan had ik het nooit geloofd. Ik zal u vertellen wat er gebeurde.

Het was krabinkel en ik liep richting de woenderaken, waar op dat moment gedriepeneerd werd. Maar ja, dat gebeurt wel vaker, dus ik liep gewoon verder. Maar op een gegeven moment komt daar een HOMPERANS van links, u weet wel, zo'n kwarikonkel, een gele met roze stippen. Ik probeer nog te hunkelen, maar ben net te laat en de homperans garineert zo in de zuusper! Klapperdoes! Sjongejongejonge! Dus ik pak m'n grafinator en schupper de greuvel van de kwerkel, maar die bleef maar verfielbelen, NIET normaal meer. Ik zeg: 'KWURK, homperans', maar hij wiekte niet. Zul je net zien. Dus ik schomper naar de dichtstbijzijnde puntilex en jobber de fratilitie. Ja, wat moet je dan. Nou, die kwam aangejurkt, bekeek de greuvel eventjes en schudde z'n knorkel. Ik zeg, 'moet ie niet naar de Woenderaken gehaviliseerd worden'. Maar hij vond van niet. Nou, toen werd ik wel aardig gehallewiest. Zoiets KAN toch niet. 'Het is HYSTORKEL hoe hier gedriepeneerd wordt!' zeg ik tegen die rotnorkel. 'Moet je nou eens jinken, die greuvel kon toch nooit de homperans befrinkelen!

Dat ze daar nu niet wat aan doen!' Nou, die fratilitiehommel GLOEPT mij aan of ik BEFRUSTERD ben, en daar werd ik nog gehallewiest van, echt wel. Ik begin 'm toch KWOLK te verbalken, ik ging helemaal door het ploes.

'KNURKEL!', schreeuw ik, 'HONKELENDE GRABBERD VAN EEN SCHORMANKEL!!! ZE MOESTEN JE DROLINEREN!!!!'

Tja, dat had ik nu niet moeten zeggen. Geloof ik. Hij knorkt mij bij de wrinkels en schambert me zo naar zo'n andere kwarikonkel, maar dan een hele grote. Ik dacht, ik lombel maar wat knurf, anders wordt ie nog plogger, dat zou maar zo kunnen. Maar goed, hij droept me in de grambel en polifeert naar het fratilitisme. En daar zit ik nu. Met de gehurpte kneren.

Ik weet niet wat er zal herbusteren, maar het hiekt niet puit, eigenlijk. Het zal wel uitdraaien op een junstilatatie. Maar toch vind ik het nog steeds HYSTORKEL hoe daar bij de Woenderaken gedriepeneerd wordt. Ik laat het er dan ook niet bij lamiperen. Als ik hier ooit uit frunk, dan ga ik me bij de starmi beschonkelen. Daar heb ik recht op. Want GRUIP de WOPPELEN, de PONTILASTEREN kwurken de GURKEN.

Zo. Ik heb gezegd. U hoort nog van mij.

Puntenslijper

